

Οι τράπεζες, η κεφαλαιαγορά και το ευρώ

ΣΤΑΥΡΟΥ Β. ΘΩΜΑΔΑΚΗ
Προέδρου Επιτροπής Κεφαλαιαγο-
ράς

Είναί γενική πλέον η πεποίθηση ότι η έλευση του ευρώ θα επιφέρει μεγάλες μεταβολές στη λειτουργία του χρηματοοικονομικού τομέα και ειδικά τόσο των τραπεζών όσο και των κεφαλαιαγορών. Το κυριότερο στοιχείο μεταβολής του χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος λόγω της έλευσης του ευρώ είναι ο αυξημένος ανταγωνισμός. Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα (καταθέσεις, μερίδια, ομόλογα, μετοχικοί τίτλοι) θα είναι όλα αποτιμημένα στο ενιαίο νόμισμα. Τα επιτόκια και οι αποδόσεις των τοποθετήσεων που θα προσφέρονται στην Ελλάδα θα είναι άμεσα συγκρίσιμα με τα προσφερόμενα σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Έλληνας αποταμιευτής/επενδυτής θα δέχεται πλέον εύκολα και κατανοητά τις προτάσεις παροχής χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών από αξιόπιστες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Η “φυσική προστασία” που παρέχει ως ένα βαθμό το εθνικό νόμισμα ως όργανο μέτρησης των αξιών θα εκλείψει. Οι ελληνικές επιχειρήσεις παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών θα διαθέτουν βέβαια ακόμη, για ένα διάστημα τουλάχιστον, το πλεονέκτημα της συγκεκριμένης εξοικείωσης με τις συνθήκες της τοπικής αγοράς. Και αυτό όμως το πλεονέκτημα δεν θα είναι απόρθητο αφού και οι Έλληνες πελάτες τους θα μπορούν εύκολα να καταφύγουν σε ξένους ανταγωνιστές τους στο εξωτερικό.

Η ενδυνάμωση του ανταγωνισμού δεν θα περιοριστεί μόνο στον άξονα που ορίζεται από την άμιλλα εθνικών και υπερεθνικών επιχειρήσεων. Θα πραγματοποιηθεί επίσης στον άξονα που ορίζεται από την άμιλλα μεταξύ υποκλάδων του χρηματοοικονομικού τομέα. Οι τραπεζικές επιχειρήσεις θα βρεθούν αντιμέτωπες με άλλες επιχειρήσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών. Η ενοποίηση της αγοράς οδηγεί αναπόδραστα στην ενδυνάμωση του ενδοκλαδικού ανταγωνισμού λόγω των οικονομικών κλίμακας και των οικονομικών συνδυασμού που γίνονται εφικτές στο πλαίσιο της ενοποιημένης αγοράς. Οι τράπεζες λόγω χάριν θα έχουν αυξανόμενες ευκαιρίες και δυνατότητες να παρέχουν στην πελατεία τους μη τραπεζικά χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες. Αυτό συμβαίνει ήδη σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει αρχίσει να συμβαίνει σε σημαντική έκταση και στην Ελλάδα.

Γενικά μπορεί βέβαια να ισχυρισθεί ένας παρατηρητής των εξελίξεων του χρηματοοικονομικού τομέα στην Ευρώπη και αλλού ότι ο εντεινόμενος ανταγωνισμός και η ενοποίηση των αγορών οδηγούν σε δύο θεμελιώδη αποτελέσματα. Το πρώτο αντιστοιχεί στην επιδίωξη οικονομικών κλίμακας και στρατηγικών πλεονεκτημάτων και εκδηλώνεται με κύματα εξαγορών και συγχωνεύσεων στο χρηματοοικονομικό τομέα. Το δεύτερο αντιστοιχεί στην αξιοποίηση οικονομικών συν-

δυσασμού και φάσματος. Εκδηλώνεται με την εσωτερική διαφοροποίηση των εργασιών των επιχειρήσεων του χρηματοοικονομικού τομέα. Ειδικότερα για τις τραπεζικές επιχειρήσεις η εσωτερική αυτή διαφοροποίηση συνίσταται κυρίως στην ανάληψη εργασιών που σχετίζονται ευθέως με την αγορά χρήματος και κεφαλαίου. Οι διαδικασίες που αντιστοιχούν στις τάσεις αυτές έχουν προ πολλού προχωρήσει στην Ευρώπη. Το τελευταίο διάστημα έχουμε γίνει μάρτυρες της ανέλιξής τους στην Ελλάδα. Οι εξαγορές τραπεζών από τράπεζες, οι εξαγορές, συγχωνεύσεις και στρατηγικές συμμαχίες τραπεζικών και μη τραπεζικών επιχειρήσεων του χρηματοοικονομικού τομέα (πχ χρηματιστηριακών εταιρειών, ασφαλιστικών ομίλων) και η συνεχής επέκταση των εργασιών των τραπεζών σε μη τραπεζικές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες είναι πλέον εμφανείς και στην Ελλάδα και πιστοποιούν ότι ήδη γίνονται αισθητά στη χώρα μας τα αποτελέσματα του εντεινόμενου ανταγωνισμού και της διεθνούς ολοκλήρωσης.

Η μετάβαση στον κόσμο του ευρώ δεν θα σηματοδοτήσει μόνο μία αλλαγή στη νομισματική μονάδα. Θα σηματοδοτήσει επίσης μία πλήρη απελευθέρωση των δυνάμεων του ανταγωνισμού και της ολοκλήρωσης των αγορών και των διαδικασιών που αυτές οι δυνάμεις επιβάλλουν. Το ελληνικό χρηματοοικονομικό τοπίο θα προσαρμόζεται όλο γρηγορότερα και πληρέστερα στη νέα κατάσταση. Σε εθνικό επίπεδο οι διαδικασίες που ήδη ανελίσσονται θα οδηγήσουν σε μεγαλύτερες τραπεζικές επιχειρήσεις καθώς και όλο ισχυρότερες διαπλοκές των τραπεζικών αυτών επιχειρήσεων με την κεφαλαιαγορά. Ο συνδυασμός αυτών των προβλέψιμων αποτελεσμάτων, και ειδικότερα η διαπλοκή τραπεζών και κεφαλαιαγοράς, θέτουν τουλάχιστον τρία σημαντικά ζητήματα για το μέλλον. Ένα ζήτημα είναι η σχέση τραπεζών και πελατών τους, όπου οι τελευταίοι θα είναι πλέον αποδέκτες πολλών υπηρεσιών υψηλού κινδύνου. Ένα δεύτερο ζήτημα είναι η σχέση τραπεζικών κερδών και χρηματιστηριακών αποδόσεων. Ένα τρίτο ζήτημα είναι η δεοντολογική συμπεριφορά των τραπεζών ως κατόχων ειδικών γνώσεων και πληροφοριών που επηρεάζουν τις επιχειρήσεις, την κεφαλαιαγορά και την οικονομία. Η προβληματική

που συνδέεται με καθένα από τα τρία αυτά ζητήματα αναπτύσσεται στη συνέχεια.

Η ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΤΟΥΣ

Η παραδοσιακή σχέση τραπεζών και πελατών τους είναι η σχέση που περιλαμβάνεται στην κλασική τραπεζική λειτουργία: ο πελάτης και η τράπεζα είναι αντισυμβαλλόμενοι. Ο καταθέτης αποκτά μία απαίτηση από την τράπεζα. Ο οφειλέτης παραχωρεί μία απαίτηση στην τράπεζα. Και στις δύο περιπτώσεις, ο πελάτης της τράπεζας την αντιμετωπίζει ως αντισυμβαλλόμενο μέρος και επιλέγει τη μία τράπεζα έναντι άλλης με βάση την αξιοπιστία, την κεφαλαιακή ισχύ, την ποιότητα του χαρτοφυλακίου της. Με άλλα λόγια, η κλασική σχέση τράπεζας και πελάτη οικοδομείται πάνω αφ' ενός στην αξιοπιστία της τράπεζας και αφ' ετέρου στη φερεγγυότητα και την ομαλή συμπεριφορά των πελατών της. Άλλωστε και ο ανταγωνισμός μεταξύ τραπεζών, στο μέτρο που αφορά στις κλασικές τραπεζικές εργασίες, αναπτύσσεται στο ίδιο πλαίσιο. Οι τράπεζες που ανταποκρίνονται με επιτυχία στο ανταγωνιστικό παίγνιο της αγοράς είναι εκείνες που διασφαλίζουν σταθερότητα, φερεγγυότητα και εμπιστοσύνη.

Η διαφοροποίηση των τραπεζικών εργασιών και η μεγάλη διαπλοκή τους με εργασίες χρηματαγοράς και κεφαλαιαγοράς μεταβάλλει διαρκώς το παραδοσιακό αυτό πλαίσιο: η τράπεζα παίζει το ρόλο του μεσίτη και όχι του αντισυμβαλλόμενου. Παρέχει υπηρεσίες επενδύσεων, όπως η αναδοχή, η διαβίβαση ή και εκτέλεση χρηματιστηριακών εντολών, η αγοραπωλησία μεριδίων σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων, η διαχείριση περιουσιακών στοιχείων. Σε όλες αυτές τις εργασίες, η τράπεζα εκφεύγει από τον παραδοσιακό της ρόλο, διότι δεν ενεργεί ως αντισυμβαλλόμενος του πελάτη της σε επίπεδο απαιτήσεων ή υποχρεώσεων. Ενεργεί μάλλον ως παροχέας υπηρεσιών και μόνον. Η διαφορά είναι πολύ σημαντική. Όταν η τράπεζα είναι το αντισυμβαλ-

λόγιο μέρος, η φερεγγυότητά της αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο για τον υποψήφιο πελάτη της. Όταν όμως η τράπεζα ενεργεί ως μεσίτης για την αγορά ενός τίτλου, δεν εγγυάται για την απόδοση του τίτλου αυτού, ούτε εμπλέκεται στην αξιολόγηση του τίτλου η φερεγγυότητα του μεσίτη, δηλαδή της τράπεζας. Η τράπεζα ως μεσίτης έχει υποχρέωση να παραδώσει το πράγμα που αγόρασε στον πελάτη της, αλλά πέραν αυτής δεν έχει άλλη εμπλοκή. Ασφαλώς στη διαδικασία εκτέλεσης εργασιών αυτού του τύπου έχει σημασία η ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται. Η ποιότητα αυτή όμως ελάχιστα εξαρτάται από τα στοιχεία φερεγγυότητας που προκύπτουν από τις κλασικές εργασίες της τράπεζας.

Είναι φανερό ότι, στο πλαίσιο της διαφοροποίησης των τραπεζικών εργασιών και της όλο μεγαλύτερης εκτροπής τους προς μεσιτικές εργασίες της κεφαλαιαγοράς, οι πελάτες των τραπεζών, ιδιαίτερα οι απλοί αποταμιευτές, μπορεί να παρουρηθούν σε συγκεχυμένες αποφάσεις και ενέργειες. Παραδοσιακά ο αποταμιευτής θεωρεί την τράπεζα ως εγγυητή των τοποθετήσεών του. Αν μεταφέρει την άποψη αυτή σε τοποθετήσεις για τις οποίες η τράπεζα ενεργεί όχι ως αντισυμβαλλόμενος αλλά ως απλός μεσίτης, τότε ο αποταμιευτής αυτός θα αποφάσιζε με βάση εσφαλμένες παραμέτρους. Η αυτόματη, και μερικές φορές υποσυνείδητη μεταφορά στοιχείων φερεγγυότητας και εξασφάλισης από τις συνήθεις τραπεζικές τοποθετήσεις σε τοποθετήσεις στην κεφαλαιαγορά που απλώς μεσιτεύονται από τράπεζες μπορεί να οδηγήσει σε δυσάρεστες εκπλήξεις τον αποταμιευτή/επενδυτή αλλά και σε επικίνδυνους κλυδωνισμούς το χρηματοοικονομικό σύστημα. Γι' αυτό το λόγο οι αποταμιευτές / επενδυτές πρέπει ασφαλώς να μην παρασύρονται σε λανθασμένες παραδοχές. Γι' αυτό το λόγο επίσης, οι τράπεζες έχουν σαφή υποχρέωση να διευκρινίζουν με όλα τα μέσα που διαθέτουν στους πελάτες τους την έκταση και το περιεχόμενο των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν απέναντι σ' αυτούς.

Είναι χαρακτηριστικό της ανάγκης για προστασία των αποταμιευτών/επενδυτών από ανακριβείς εντυπώσεις ότι ορισμένα ιδρύματα και σε ορισμένες χώρες εγκαθιδρύουν διαφορετικές μονάδες μέσα στα καταστήματά τους για την εξυπηρέτηση της πελατείας τους. Οι κλασι-

κές τραπεζικές εργασίες και οι μεσιτικές εργασίες χρηματαγοράς ή κεφαλαιαγοράς διαχωρίζονται χωροταξικά αλλά και από πλευράς έμφυχου δυναμικού. Με τον τρόπο αυτό ο πελάτης δεν κινδυνεύει να παρουρηθεί σε συγκεχυμένες εντυπώσεις και αποφάσεις που δεν θα διαχωρίζουν επαρκώς τις αποταμιευτικές υπηρεσίες που παρέχονται με εγγύηση της τράπεζας από τις επενδυτικές υπηρεσίες που παρέχονται μόνον με τη μεσιτεία αλλά χωρίς άλλη εγγύηση ή εξασφάλιση από την τράπεζα. Στο πλαίσιο των μεγάλων διαφοροποιήσεων που βλέπουμε να συντελούνται στις εργασίες των ελληνικών τραπεζικών ιδρυμάτων, είναι σκόπιμο να ακολουθηθεί και στην Ελλάδα αυτή η πρακτική του σαφούς και ορατού διαχωρισμού υπηρεσιών.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ

Η διαφοροποίηση των τραπεζικών εργασιών και η αυξημένη παρουσία μεσιτικών δραστηριοτήτων κεφαλαιαγοράς στις τραπεζικές ασχολίες επιφέρουν και μία διαφοροποίηση των πηγών κερδοφορίας των τραπεζών. Πράγματι, η διαφορά επιτοκίων καταθέσεων και χορηγήσεων παίζει όλο και μικρότερο ρόλο στα αποτελέσματα τραπεζών με δραστηριότητες όπως αναδοχές, διαχείριση περιουσίας, χρηματοπιστηριακές μεσολαβήσεις κλπ. Οι πόροι από τις "νέες" αυτές δραστηριότητες των τραπεζών παράγονται με τη μορφή προμηθειών και συναρτώνται με το μέγεθος των κεφαλαίων που γίνονται αντικείμενο μεσιτείας από την τράπεζα. Οι πόροι αυτοί έχουν συνήθως έντονη θετική συσχέτιση με το ύψος των χρηματοπιστηριακών αξιών. Όταν δηλαδή οι χρηματοπιστηριακές αξίες διογκώνονται, αυξάνονται και οι δραστηριότητες αλλά και τα έσοδα των τραπεζών από αυτές τις πηγές, και αντίστροφα, όταν οι αξίες μειώνονται τότε συρρικνώνονται αντίστοιχα κι οι συναφείς πόροι των τραπεζών. Το στοιχείο αυτό εισάγει αμέσως μία ισχυρή συσχέτιση μεταξύ των τραπεζικών κερδών και των χρηματοπιστηριακών διακυμάνσεων.

Η συσχέτιση τραπεζικών κερδών και χρηματιστηριακών διακυμάνσεων ενισχύεται και από ένα άλλο στοιχείο: το γεγονός ότι οι τράπεζες είτε λόγω της δραστηριοποίησής τους στην κεφαλαιαγορά είτε λόγω ευνοϊκών επενδυτικών συνθηκών τοποθετούν ένα μέρος του ενεργητικού τους σε διαπραγματεύσιμους τίτλους. Οι κεφαλαιακές υπεραξίες που επιτυγχάνονται από τις επενδύσεις αυτές αποτελούν μία ενδεχόμενη πηγή κερδοφορίας, τουλάχιστον με την έννοια ότι ορισμένα λογιστικά συστήματα επιτρέπουν την εμφάνιση υπεραξιών στη γενική κατηγορία των κερδών. Στο μέτρο μάλιστα που οι θεσμοθετημένες σε κάθε χώρα λογιστικές πρακτικές παρέχουν δικαίωμα επιλογής στις επιχειρήσεις ως προς τον τρόπο λογιστικής απεικόνισης των υπεραξιών μπορεί τα κέρδη δύο τραπεζών να μην είναι συγκρίσιμα διότι η μία συσσωματώνει σε αυτά υπεραξίες και η άλλη όχι. Μπορεί επίσης τα κέρδη να μην έχουν διαχρονική συγκρισιμότητα στην ίδια τράπεζα, αν υπάρχει επιλογή να εγγράφονται ως κέρδη οι υπεραξίες αλλά όχι οι υποτιμήσεις των διαπραγματεύσιμων τίτλων. Σε κάθε περίπτωση η συμπερίληψη υπεραξιών στα κέρδη των επιχειρήσεων – ιδίως των τραπεζικών – δημιουργεί σύγχυση ως προς την πραγματική παραγωγικότητα των επιχειρήσεων. Δημιουργεί όμως και ένα άλλο ανεπιθύμητο αποτέλεσμα: την υψηλή (και εν μέρει τεχνητή) θετική συσχέτιση τραπεζικών κερδών και χρηματιστηριακών αξιών.

Η υψηλή συσχέτιση τραπεζικών κερδών και χρηματιστηριακών αξιών εμπεριέχει κινδύνους. Τα κέρδη τροφοδοτούν τη διαμόρφωση χρηματιστηριακών αξιών. Αν όμως και αυτά βασίζονται σε χρηματιστηριακές αξίες δημιουργείται ένας τεχνητός κύκλος αυτοτροφοδοτούμενων επιδόσεων που μπορεί να οδηγήσει τις χρηματιστηριακές αξίες σε μεγάλες αποκλίσεις από τις θεμελιώδεις τιμές τους, αποκλίσεις είτε θετικές είτε αρνητικές. Οι αποκλίσεις αυτές μεσοπρόθεσμα τροφοδοτούν αστάθεια και ανώμαλες διακυμάνσεις στην κεφαλαιαγορά. Επί πλέον, αν η κερδοφορία των τραπεζών γίνεται ιδιαίτερα ευμετάβλητη προς τα χρηματιστηριακά επίπεδα τιμών, τότε οι τράπεζες θα εμφανίζουν υψηλό συστηματικό κίνδυνο, μικρή δηλαδή ικανότητα διαφοροποίησης των αποτελεσμάτων τους από τις διακυμάν-

σεις της αγοράς. Αυτό δεν είναι επιθυμητό, από τη σκοπιά της συνολικής ασφάλειας του χρηματοοικονομικού τομέα μιας οικονομίας, διότι σημαίνει λόγω χάριν ότι μία κρίση ή μία ανωμαλία σε ένα τμήμα του χρηματοοικονομικού τομέα μεταδίδεται πολύ γρήγορα σε όλα τα τμήματα του τομέα αυτού.

Είναι σκοπιμότερη, με βάση το σκεπτικό που ανέπτυξα, η υιοθέτηση όσο το δυνατόν διαφανέστερης διαχωριστικής γραμμής μεταξύ κερδών και κεφαλαιακών υπεραξιών στη λογιστική απεικόνιση των αποτελεσμάτων των τραπεζών και όλων των άλλων επιχειρήσεων του χρηματοοικονομικού τομέα, όπως οι ασφαλιστικές εταιρείες και οι εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών.

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

Από τη φύση των εργασιών τους οι τράπεζες αποκτούν σημαντικές πληροφορίες για τις επιχειρήσεις οι οποίες δεν είναι δημόσια διαθέσιμες. Τραπεζικές δραστηριότητες όπως η παροχή δανείων και εγγυήσεων, η αναδοχή τίτλων, η διαχείριση λογαριασμών επιχειρήσεων, είναι δραστηριότητες από τις οποίες προκύπτει συνεχής ροή πληροφορίας από επιχειρήσεις σε τράπεζα. Η πληροφορία αυτή έχει βέβαια χρηματιστηριακή αξία, όταν πρόκειται για εισογμένη στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις. Από τη φύση της όμως η πληροφορία αυτή είναι εμπιστευτική, και στο πλαίσιο των ορθών σχέσεων τράπεζας και επιχειρήσεων – πελάτη, η εμπιστευτικότητα αποτελεί καθήκον της τράπεζας. Είναι δυνατόν λόγω χάριν μία πληροφορία που αφορά στα επενδυτικά σχέδια μιας επιχείρησης να πρέπει να τηρηθεί απόρρητη ώστε να μην την αξιοποιήσουν προς ζημία της επιχείρησης οι ανταγωνιστές της. Η δημοσιοποίηση μιας αξιολογής πληροφορίας είναι βεβαίως ευθύνη και επιλογή της επιχείρησης στην οποία αφορά και όχι της τράπεζας ή άλλων επαγγελματιών φορέων με τους οποίους συνεργάζεται η επιχείρηση.

Η κατοχή εμπιστευτικών πληροφοριών από μία τράπεζα δημιουργεί σοβαρά ζητήματα διαχείρισης των πληροφοριών αυτών, ιδίως όταν η τράπεζα διεκπεραιώνει ταυτοχρόνως εργασίες κεφαλαιαγοράς, όπως διαχείριση χαρτοφυλακίου ή παροχής συμβουλών σε πελάτες για χρηματιστηριακές τοποθετήσεις. Η παροχή των εμπιστευτικών πληροφοριών τις οποίες κατέχει για κάποιον πελάτη της μία τράπεζα σε άλλους πελάτες της, ή η παροχή συμβουλών που βασίζονται στην εμπιστευτική πληροφορία αποτελεί δεοντολογικό ολίσθημα και σε πολλές χώρες – και στην Ελλάδα – παράνομη συμπεριφορά. Η ιδιωτική χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών μπορεί προφανώς να αποφέρει μεγάλα κέρδη στη χρηματιστηριακή αγορά. Στην ευρωπαϊκή και την ελληνική νομοθεσία όμως η χρήση αυτή αποτελεί σοβαρό αδίκημα.

Είναι φανερό ότι οι τράπεζες, λόγω της φύσης των εργασιών και των σχέσεων με πελάτες τους είναι συνεχώς κάτοχοι εμπιστευτικών πληροφοριών και έχουν επομένως συνεχές καθήκον να αποσοβούν την κατάχρηση των πληροφοριών αυτών. Η αυτοπροστασία μιας τράπεζας από καταχρήσεις εμπιστευτικών πληροφοριών που η ίδια διαθέτει, μπορεί να λάβει πολλές μορφές, όπως διδάσκει η διεθνής εμπειρία. Μία πρώτη μορφή είναι η δέσμευση εχεμύθειας των προσώπων που διοικούν. Ανώτατα στελέχη, μέλη της διοίκησης, σύμβουλοι, μπορούν να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας ή και να γνωστοποιούν στα αρμόδια όργανα της τράπεζας τις χρηματιστηριακές συναλλαγές τους, ή ακόμη να δεσμεύονται σε μη διενέργεια συναλλαγών σε ορισμένες περιπτώσεις. Μία δεύτερη μορφή είναι η οικοδόμηση “οιλικών διαχωριστικών τειχών” στο εσωτερικό οργανόγραμμα της τράπεζας. Λόγου χάριν, το τμήμα που παρέχει δάνεια ή το τμήμα που χειρίζεται αναδοχές είναι εντελώς διαχωρισμένα από το τμήμα που ασχολείται με συμβουλές προς επενδυτές και διαχείριση χαρτοφυλακίου. Ο διαχωρισμός φθάνει έως το σημείο της πλήρους απαγόρευσης επικοινωνίας μεταξύ των τμημάτων αυτών. Επιπροσθέτως, τα στελέχη των τμημάτων που χειρίζονται μεγάλους και σοβαρούς όγκους εμπιστευτικών πληροφοριών μπορούν και πρέπει να αναλαμβάνουν δεσμεύσεις εχεμύθειας αντίστοι-

χες με αυτές που προτείνονται για τις διοικήσεις και τα ανώτατα στελέχη. Τέλος, η διαχείριση εμπιστευτικών πληροφοριών επιβάλλει την πλήρη αναμόρφωση και αναπροσανατολισμό των καθηκόντων των μονάδων εσωτερικού ελέγχου και επιθεώρησης των τραπεζών. Ένα από τα βασικά νέα καθήκοντα αυτών των μονάδων, όταν η τράπεζα στην οποία ανήκουν προσανατολίζεται σε εργασίες της στην κεφαλαιαγορά, είναι η επιτήρηση και προστασία των “οιλικών τειχών” και η θέσπιση διαδικασιών για την ταχεία εξακρίβωση εσωτερικών διαρροών εμπιστευτικών πληροφοριών.

Η ανταπόκριση στο νέο ανταγωνισμό που επέρχεται με την ενοποίηση της ευρωπαϊκής αγοράς επιβάλλει νέες εσωτερικές διαρρυθμίσεις στον τρόπο με τον οποίο οι τράπεζες χειρίζονται τους πελάτες τους, τα κέρδη τους, τις πληροφορίες τους. Η αναπόφευκτη επέκταση των τραπεζικών εργασιών στην κεφαλαιαγορά δημιουργεί νέο περιβάλλον και υποχρεώσεις στα τραπεζικά ιδρύματα. Οι μεγάλες ευρωπαϊκές τράπεζες προσαρμόζονται γρήγορα στα νέα δεδομένα. Οι ελληνικές τράπεζες οφείλουν επίσης να επιταχύνουν την προσαρμογή τους.

